

Gabra tal-gurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (L-Ewwel Awla)

7 ta' Frar 2018*

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Direttiva (UE) 2015/2366 – Servizzi ta' ħlas fis-suq intern – Artikolu 35(1) – Rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess għal fornituri ta' servizzi ta' ħlas awtorizzati jew irregistrati għas-sistemi ta' ħlas – Il-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) – Inapplikabbiltà ta' dawn ir-rekwiżiti għas-sistemi ta' ħlas magħmulin esklużivament minn fornituri ta' servizzi ta' ħlas li jappartjenu lil grupp – Applikabbiltà tal-imsemmija rekwiżiti għal skemi ta' kards ta' ħlas ta' tliet partijiet li kkonkludew ftehimiet ta' co-branding jew ta' aġenzija – Validità”

Fil-Kawża C-643/16

li għandha bħala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (il-Qorti Għolja tal-Ġustizzja (Ingilterra u Wales), Sezzjoni tal-Queen's Bench (Awla Amministrattiva), ir-Renju Unit), permezz tad-deċiżjoni tad-19 ta' Ottubru 2016, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fit-12 ta' Dicembru 2016, fil-proċedura

The Queen, fuq it-talba ta':

American Express Company,

vs

The Lords Commissioners of Her Majesty's Treasury,

fil-preżenza ta':

Diners Club International Limited,

MasterCard Europe SA,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (L-Ewwel Awla),

komposta minn R. Silva de Lapuerta, President tal-Awla, C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot, S. Rodin u E. Regan (Relatur), Imħallfin,

Avukat Ġenerali: M. Campos Sánchez-Bordona,

Reġistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

* Lingwa tal-kawża: l-Ingliż.

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal American Express Company, minn J. Turner, QC, J. Holmes, QC, L. John, barrister, kif ukoll minn I. Taylor u H. Ware, solicitors,
- għal MasterCard Europe SA, minn P. Harrison u S. Kinsella, solicitors, kif ukoll minn S. Pitt u J. Bedford, advocates,
- għall-Gvern tar-Renju Unit, minn D. Robertson, bħala aġent, assistit minn G. Facenna, QC,
- għall-Parlament Ewropew, minn R. van de Westelaken u A. Tamás, bħala aġenti,
- għall-Kunsill tal-Unjoni Ewropea, minn J. Bauerschmidt, I. Gurov u E. Moro, bħala aġenti,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn H. Tserepa-Lacombe u J. Samnadda, bħala aġenti,

wara li rat id-deċiżjoni, meħuda wara li nstema' l-Avukat Ġenerali, li l-kawża tinqata' mingħajr konkluzjonijiet,

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 35 tad-Direttiva (UE) 2015/2366 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2015 dwar is-servizzi ta' pagament fis-suq intern, li temenda d-Direttivi 2002/65/KE, 2009/110/KE u 2013/36/UE u r-Regolament (UE) Nru 1093/2010, u li tħassar id-Direttiva 2007/64/KE (ĠU 2015, L 337, p. 35).
- 2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn American Express Company u Lords Commissioners of Her Majesty's Treasury (il-Lords Kummissarji tat-Teżor, ir-Renju Unit, iktar 'il quddiem l-“awtorità nazzjonali”), dwar il-kundizzjonijiet għall-applikazzjoni fir-rigward tal-iskemi ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet tar-regoli li jirregolaw l-aċċess tal-fornituri ta' servizzi ta' hlas awtorizzati jew irreġistrati għas-sistemi ta' hlas.

Il-kuntest ġuridiku

Ir-Regolament (UE) Nru 2015/751

- 3 L-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) 2015/751 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2015 dwar it-tariffi tal-interkambju għat-transazzjonijiet ta' pagament permezz ta' kard (ĠU 2015, L 123, p. 1), intitolat “Definizzjonijiet”, jiddisponi:

“Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

[...]

- (17) ‘skema ta' pagament permezz ta' kard ta' erba' partijiet’ tfisser skema ta' pagament permezz ta' kard li fiha l-pagamenti jsiru mill-kont ta' pagament ta' pagatur fil-kont ta' pagament ta' benefiċjarju permezz tal-intermedjazzjoni tal-iskema, emittent (min-naħa tal-pagatur) u akkwirent (min-naħa tal-benefiċjarju);

[...]

- (30) ‘marka ta’ pagament’ tfisser kwalunkwe materjal jew isem, terminu, sinjal, simbolu digitali jew kombinament tagħhom, li kapaċi jindika taht liema skema ta’ pagament permezz ta’ kard isiru t-transazzjonijiet ta’ pagament permezz ta’ kard;

[...]

- (32) ‘co-branding’ tfisser l-inkluzjoni ta’ mill-inqas marka waħda ta’ pagament u mill-inqas marka waħda mhux ta’ pagament fuq l-istess strument ta’ pagament permezz ta’ kard;

[...]”

Id-Direttiva 2015/2366

- 4 Il-premessi 2, 6, 49, 50 u 52 tad-Direttiva 2015/2366 huma fformulati kif ġej:

- “(2) Il-qafas legali tal-Unjoni rivedut dwar is-servizzi ta’ pagament huwa kkomplementat bir-Regolament [2015/751]. [...]

[...]

- (6) Għandhom jiġu stabbiliti regoli godda sabiex jingħalqu l-lakuni regolatorji filwaqt li fl-istess hin tiġi pprovduta aktar ċarezza legali u tiġi żgurata applikazzjoni konsistenti tal-qafas leġislattiv madwar l-Unjoni. [...]

[...]

- (49) Huwa essenzjali għal kwalunkwe fornitur ta’ servizzi ta’ pagament li jkollu aċċess għas-servizzi ta’ infrastrutturi tekniċi tas-sistemi ta’ pagament. Dan l-aċċess għandu, madankollu, ikun soġġett għal rekwiżiti xierqa sabiex jiġu żgurati l-integrità u l-istabbiltà ta’ dawk is-sistemi. Kull fornitur ta’ servizzi ta’ pagament li japplika għal parteċipazzjoni f’sistema ta’ pagament għandu jerfa’ r-riskju tal-għażla proprja ta’ sistema u jagħti prova lis-sistema ta’ pagament li l-arranġamenti interni tiegħu huma robusti biżżejjed kontra kull tip ta’ riskju. Dawk is-sistemi ta’ pagament tipikament jinkludu l-iskemi tal-kard ta’ erba’ partijiet kif ukoll sistemi ewlenin li jipproċessaw trasferimenti ta’ kreditu u debiti diretti. Biex tkun żgurata l-ugwaljanza fi trattament fl-Unjoni kollha bħal dak bejn il-kategoriji differenti ta’ fornituri awtorizzati ta’ servizzi ta’ pagament, skont it-termini tal-liċenzja tagħhom, huwa neċessarju li jiġu ċċarati r-regoli dwar l-aċċess għal sistemi ta’ pagament.

- (50) Għandu jkun hemm dispożizzjoni għat-trattament nondiskriminatorju ta’ istituzzjonijiet ta’ pagament u istituzzjonijiet tal-kreditu awtorizzati sabiex kwalunkwe fornitur ta’ servizzi ta’ pagament li jikkompeti fis-suq intern ikun jista’ juża s-servizzi tal-infrastrutturi tekniċi ta’ dawk is-sistemi ta’ pagament bl-istess kundizzjonijiet. Huwa xieraq li jkun hemm dispożizzjoni għal trattament differenti għal fornituri ta’ servizzi ta’ pagament awtorizzati u għal dawk li jibbenefikaw minn eżenzjoni skont din id-Direttiva kif ukoll mill-eżenzjoni skont l-Artikolu 3 tad-Direttiva 2009/110/KE [tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta’ Settembru 2009 dwar il-bidu, l-eżerċizzju u s-supervizzjoni prudenzjali tan-negozju tal-istituzzjonijiet tal-flus elettronici li temenda d-Direttivi 2005/60/KE u 2006/48/KE u li tħassar id-Direttiva 2000/46/KE (ĠU 2009, L 267, p. 7)], minhabba d-differenzi fil-qafas prudenzjali rispettiv tagħhom. Fi kwalunkwe każ, differenzi fil-kundizzjonijiet tal-prezzijiet għandhom jithallew biss meta dan ikun motivat minn differenzi fl-ispejjeż li jgarrbu l-fornituri ta’ servizzi ta’ pagament. [...]

[...]

(52) Id-dispożizzjonijiet marbutin mal-aċċess għal sistemi ta' pagament ma għandhomx japplikaw għal sistemi stabbiliti u mħaddma minn fornitur uniku ta' servizzi ta' pagament. Dawn is-sistemi ta' pagament jistgħu joperaw jew f'kompetizzjoni diretta ma' sistemi ta' pagament, jew, aktar tipikament, f'rokn fis-suq li ma tkunx adegwament koperta minn sistemi ta' pagament. Dawn is-sistemi jinkludu skemi ta' tliet partijiet, bħal skemi ta' kards ta' tliet partijiet, sal-punt li huma qatt ma joperaw bħala skemi de facto ta' kards ta' erba' partijiet, pereżempju billi jserrġu fuq detenturi tal-liċenzja, aġenti jew shab kongunti tal-marka. Dawn is-sistemi tipikament jinkludu wkoll servizzi ta' pagament offruti minn fornituri tat-telekomunikazzjoni fejn l-operatur tal-iskema huwa l-fornitur ta' servizzi ta' pagament kemm għall-pagatur kif ukoll għall-benefiċjarju, kif ukoll sistemi interni ta' gruppi bankarji. Sabiex tiġi stimolata l-kompetizzjoni li jista' jkun hemm minn tali sistemi magħluqin ta' pagament mas-sistemi ta' pagament stabbiliti tradizzjonali, ma jkunx xieraq li partijiet terzi jingħataw aċċess għal dawk is-sistemi magħluqin ta' pagament għall-kont proprju. [...]"

- 5 L-Artikolu 1 tad-Direttiva 2015/2366, intitolat "Suġġett", li jinsab taht it-Titolu I ta' din id-direttiva, huwa stess intitolat "Suġġett, Kamp ta' Applikazzjoni u Definizzjonijiet", jipprevedi, fil-paragrafu 1:

"Din id-Direttiva tistabbilixxi r-regoli li skonthom l-Istati Membri għandhom jiddistingwu bejn is-sitt kategoriji li ġejjin ta' fornituri ta' servizzi ta' pagament:

- (a) l-istituzzjonijiet ta' kreditu kif iddefiniti fil-punt (1) tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament (UE) Nru 575/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [tas-26 ta' Ġunju 2013, dwar ir-rekwiżiti prudenzjali għall-istituzzjonijiet ta' kreditu u d-ditti tal-investment u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 648/2012 (ĠU 2013, L 176, p. 1)], inkluż il-fergħat tagħhom kif iddefiniti fil-punt (17) tal-Artikolu 4(1) ta' dak ir-Regolament, fejn tali fergħat jinsabu fl-Unjoni, kemm jekk is-sede prinċipali ta' dawk il-fergħat jinsabu fl-Unjoni jew, f'konformità mal-Artikolu 47 tad-Direttiva 2013/36/UE [tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 dwar l-aċċess għall-attività tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u s-supervizjoni prudenzjali tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u tad-ditti tal-investment, li temenda d-Direttiva 2002/87/KE u li tħassar id-Direttivi 2006/48/KE u 2006/49/KE (ĠU 2013, L 176, p. 338)] u mal-liġi nazzjonali, 'l barra mill-Unjoni;
- (b) l-istituzzjonijiet tal-flus elettronici, kif iddefiniti fil-punt (1) tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2009/110/KE, inkluż, f'konformità mal-Artikolu 8 ta' dik id-Direttiva u mal-liġi nazzjonali, fergħat tagħhom, fejn it-tali fergħat jinsabu fl-Unjoni u s-sede uffiċjali tagħhom jinsabu barra l-Unjoni, sakemm is-servizzi ta' pagament pprovduti minn dawk il-fergħat huma marbuta mal-ħruġ ta' flus elettronici;
- (c) istituzzjonijiet ta' kontijiet postali fil-forma giro (post office giro institutions) li huma intitolati skont il-liġi nazzjonali biex jipprovdu servizzi ta' pagament;
- (d) istituzzjonijiet ta' pagament;
- (e) il-[Bank Ċentrali Ewropew (BĊE)] u l-banek ċentrali nazzjonali meta ma jkunux qed jaġixxu bħala awtorità monetarja jew awtoritajiet pubbliċi oħra;
- (f) l-Istati Membri jew l-awtoritajiet reġjonali jew lokali tagħhom meta ma jkunux qed jaġixxu fil-kapaċità tagħhom ta' awtoritajiet pubbliċi."

- 6 L-Artikolu 4 tad-Direttiva 2015/2366, intitolat "Definizzjonijiet", huwa fformulat kif ġej:

"Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

[...]

3. ‘servizz ta’ pagament’ tfisser wiehed jew aktar mill-attivitajiet ta’ negozju kif stabbilita fl-Anness I;
4. ‘istituzzjoni ta’ pagament’ tfisser persuna ġuridika li tkun ingħatat l-awtorizzazzjoni skont l-Artikolu 11 biex tipprovdi u twettaq servizzi ta’ pagament fl-Unjoni kollha;

[...]

7. ‘sistema ta’ pagament’ tfisser sistema ta’ trasferiment ta’ fondi b’arranġamenti formali u standardizzati u regoli komuni għall-ipproċessar, l-ikklijar u/jew is-saldu ta’ tranżazzjonijiet ta’ pagament;

[...]

11. ‘fornitur ta’ servizzi ta’ pagament’ tfisser korp imsemmi fl-Artikolu 1(1) jew persuna fiżika jew ġuridika li jibbenefikaw minn eżenzjoni skont l-Artikolu 32 jew 33;

[...]

38. ‘agent’ tfisser persuna fiżika jew ġuridika li taġixxi fisem istituzzjoni ta’ pagament fil-forniment ta’ servizzi ta’ pagament;

[...]

40. ‘grupp’ tfisser grupp ta’ impriżi li huma marbuta flimkien permezz ta’ relazzjoni msemija fl-Artikolu 22(1), (2) jew (7) tad-Direttiva 2013/34/UE [tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta’ Ġunju 2013 dwar id-dikjarazzjonijiet finanzjarji annwali, id-dikjarazzjonijiet finanzjarji kkonsolidati u r-rapporti relatati ta’ ċerti tipi ta’ impriżi, u li temenda d-Direttiva 2006/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li tħassar id-Direttivi tal-Kunsill 78/660/KEE u 83/349/KEE (ĠU 2013, L 182, p. 19)] jew impriżi kif iddefiniti fl-Artikoli 4, 5, 6 u 7 tar-Regolament ta’ Delega tal-Kummissjoni (UE) Nru 241/2014 [tas-7 ta’ Jannar 2014 li jissupplimenta r-Regolament (UE) Nru 575/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill fir-rigward ta’ standards tekniċi regolatorji għar-Rekwiżiti tal-Fondi Proprji għall-istituzzjonijiet (ĠU 2014, L 74, p. 8)], li huma marbuta flimkien permezz ta’ relazzjoni msemija fl-Artikolu 10(1) jew fl-Artikolu 113(6) jew (7) tar-Regolament [...] Nru 575/2013;

[...]

47. ‘marka ta’ pagament’ tfisser kwalunkwe isem, terminu, sinjal, simbolu jew taħlita taġġhom, li kapaċi tindika taħt liema skema ta’ pagament b’kard isiru t-tranżazzjonijiet ta’ pagament b’kard;

[...]”

- 7 L-Artikolu 11 tad-Direttiva 2015/2366, intitolat “Għoti ta’ awtorizzazzjoni”, jinsab taħt il-Kapitolu 1, intitolat “Istituzzjonijiet ta’ pagament”, tat-Titolu II tad-Direttiva 2015/2366, huwa stess intitolat “Fornituri ta’ Servizzi ta’ Pagament”. Dan l-artikolu jiddisponi, fil-paragrafu 1 tiegħu:

“L-Istati Membri għandhom jesigū li l-impriżi għajr dawk imsemmija fil-punti (a), (b), (c), (e) u (f) tal-Artikolu 1(1) u għajr persuni fiżiċi jew ġuridiċi li jibbenefikaw minn eżenzjoni skont l-Artikolu 32 jew 33, li biħsiebhom jipprovdu servizzi ta’ pagament, jiksbu awtorizzazzjoni bhala istituzzjoni ta’ pagament qabel jibdedu jipprovdu servizzi ta’ pagament. [...]”

- 8 L-Artikolu 35 ta' din id-direttiva, intitolat "Aċċess għas-sistemi ta' pagament", jinsab taħt il-Kapitolu 2 ta' dan it-Titolu II, intitolat "Dispożizzjonijiet komuni". Dan l-artikolu jiddisponi:

"1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-regoli dwar l-aċċess ta' fornituri ta' servizz ta' pagament awtorizzati jew registrati li huma persuni ġuridiċi għal sistemi ta' pagament huma oġġettivi, nondiskriminatorji u proporzjonati u li huma ma jxekkklux l-aċċess aktar milli jkun meħtieġ għas-salvagwardja kontra riskji speċifiċi bħar-riskju ta' saldu, ir-riskju operazzjonali u r-riskju tan-negozju u għall-protezzjoni tal-istabbiltà finanzjarja u operazzjonali tas-sistema ta' pagament.

Is-sistemi ta' pagament ma għandhom jimponu l-ebda waħda mir-rekwiżiti li ġejjin fuq fornituri tas-servizzi ta' pagament, fuq utenti tas-servizzi ta' pagament jew fuq sistemi oħra ta' pagament:

- (a) regola restrittiva dwar parteċipazzjoni effettiva f'sistemi oħra ta' pagament;
- (b) regola li tiddiskrimina bejn fornituri awtorizzati ta' servizzi ta' pagament jew bejn fornituri registrati ta' servizzi ta' pagament f'relazzjoni mad-drittijiet, l-obbligi u dak li jkunu intitolati għalih il-parteeipanti;
- (c) restrizzjoni abbażi tal-istatus istituzzjonali.

2. Il-paragrafu 1 ma għandux japplika għal:

[...]

- (b) sistemi ta' pagament magħmulin esklużivament minn fornituri ta' servizzi ta' pagament li jappartjenu lil grupp.

[...]"

- 9 L-Anness I tad-Direttiva 2015/2366, intitolat "Servizzi ta' Pagament", jelenka l-attivitajiet imsemmija fil-punt 3 tal-Artikolu 4 ta' din id-direttiva u kkunsidrati għalhekk bħala "servizz ta' pagament" fis-sens tal-imsemmija direttiva.

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

- 10 Mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li American Express hija kumpannija ta' servizzi internazzjonali li tipprovdi, flimkien mas-sussidjarji kkonsolidati tagħha, servizzi ta' h̄las, ta' vjaġġar, ta' kambju u ta' pjattaforma ta' lealtà lill-konsumaturi u lill-imprizi. Hija teżercita wkoll attivitajiet ta' hrug ta' kards u ta' xiri fid-dinja kollha, inkluż fl-Unjoni Ewropea. American Express tuża, flimkien mas-sussidjarji tagħha, l-iskema ta' kards ta' h̄las American Express (iktar 'il quddiem "Amex"), li hija skema ta' kards ta' h̄las ta' tliet partijiet. Din l-iskema kkonkludiet ftehimiet ta' co-branding u ta' provvista ta' servizzi fl-Unjoni, li jista' jkollu bħala konsegwenza, skont ir-risposta li l-Qorti tal-Ġustizzja ser tagħti għad-domanda dwar l-interpretazzjoni tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366, li jissuġġettawha għall-obbligi fil-qasam tal-aċċess, previsti fl-Artikolu 35(1) ta' din id-direttiva.
- 11 L-awtorità nazzjonali tidderiġi l-Her Majesty's Treasury (it-Teżor Pubbliku, ir-Renju Unit). Dan tal-aħħar għandu r-responsabbiltà finali tal-eżekuzzjoni tal-obbligi imposti fir-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq f'dak li jikkonċerna l-applikazzjoni, l-eżekuzzjoni u kwalunkwe forma oħra ta' implementazzjoni tad-Direttiva 2015/2366.

- 12 American Express talbet lill-qorti tar-rinviju l-awtorizzazzjoni li tippreżenta rikors intiż għall-istharriġ tal-legalità (judicial review) tal-“intenzjoni u/jew [ta]l-obbligu tal-[awtorità nazzjonali] li tapplika, teżegwixxi jew li timplimenta l-implementazzjoni tal-Artikolu 35(1) [tad-Direttiva 2015/2366] sa fejn jipprovdi l-kundizzjoni tal-co-branding u/jew l-aġenzija”. Din il-qorti tat l-awtorizzazzjoni mitluba.
- 13 Il-qorti tar-rinviju tistaqsi fir-rigward tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366 jekk dan għandux jiġi interpretat fis-sens li skema ta’ kards ta’ ħlas ta’ tliet partijiet li kkonkludiet ftehimiet ta’ co-branding jew ta’ aġenzija hijiex eżenti mir-rekwiżiti previsti fl-Artikolu 35(1) ta’ din id-direttiva għal dak li jirrigwarda l-qasam tal-aċċess. B’mod partikolari, skont il-qorti tar-rinviju, il-premessa 52 tal-imsemmija direttiva ma tippermettix li tingħata risposta ċara għal din id-domanda.
- 14 Barra minn hekk, skont din il-qorti, jekk il-Qorti tal-Ġustizzja kellha tiddeċiedi li dawn ir-rekwiżiti huma applikabbli għall-iskemi ta’ kards ta’ ħlas ta’ tliet partijiet li kkonkludew ftehimiet ta’ co-branding jew ta’ aġenzija, ikun neċessarju li tingħata deċiżjoni dwar l-argument imressaq minn American Express, jiġifieri li l-Artikolu 35(1) tad-Direttiva 2015/2366 huwa invalidu minhabba nuqqas ta’ motivazzjoni, ta’ żball manifest ta’ evalwazzjoni u ta’ ksur tal-prinċipju ta’ proporzjonalità.
- 15 F’dawn iċ-ċirkustanzi, il-High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative Court) (il-Qorti Għolja tal-Ġustizzja (Ingilterra u Wales), Sezzjoni tal-Queen’s Bench (Awla Amministrattiva), ir-Renju Unit), iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:
- “1) Sistema ta’ pagament, li fir-rigward tagħha l-obbligu ta’ aċċess previst fl-Artikolu 35(1) tad-Direttiva [...] 2015/2366 normalment ma japplikax, bis-saħħa tal-Artikolu 35(2)(b) tal-imsemmija direttiva, hija sugġetta għall-imsemmi obbligu (i) meta jiġu konklużi ftehimiet ta’ co-branding ma’ msiehba fi co-branding li ma jipprovdux huma stess servizzi ta’ ħlas f’din is-sistema fir-rigward tal-prodotti ta’ co-branding u/jew (ii) bl-użu ta’ aġent li jaġixxi f’ismu sabiex jipprovdi servizzi ta’ pagament?
- 2) Jekk ir-risposta għall-ewwel domanda hija fl-affermattiv, l-Artikolu 35(1) tad-direttiva ċċitata iktar ‘il fuq huwa invalidu sa fejn jipprevedi li s-sistemi li jkunu kkonkludew tali ftehimiet għandhom ikunu sugġetti għall-obbligu ta’ aċċess, peress li hemm:
- (a) ksur tal-obbligu ta’ motivazzjoni, skont l-Artikolu 296 TFUE;
- (b) żball manifest ta’ evalwazzjoni; u/jew
- (c) ksur tal-prinċipju ta’ proporzjonalità?”

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ammissibbiltà tat-talba għal deċiżjoni preliminari

- 16 Il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea jsostnu li t-talba għal deċiżjoni preliminari hija inammissibbli fl-intier tagħha minhabba, l-ewwel nett, li ma teżisti l-ebda tilwima reali bejn il-partijiet, it-tieni nett, li l-qorti nazzjonali ma tipprovdi il-minimu tal-elementi neċessarji fid-deċiżjoni tar-rinviju tagħha peress li ma tesponix il-punti ta’ fatt rilevanti u lanqas ir-raġunijiet li wassluha sabiex tistaqsi dwar l-interpretazzjoni u l-validità tad-dispożizzjonijiet inkwistjoni fil-kawża prinċipali, u, it-tielet nett, li l-preżentata tar-rikors fil-kawża prinċipali intiż għall-istharriġ tal-legalità tal-“intenzjoni u/jew tal-obbligu” tal-awtorità nazzjonali li tapplika jew li timplimenta dawn id-dispożizzjonijiet tikkostitwixxi mezz sabiex tiġi evitata s-sistema ta’ mezzi ta’ rikors stabbilita mit-Trattat FUE, f’ċirkustanzi bħal dawk inkwistjoni fil-kawża prinċipali.

- 17 Qabel xejn, jehtieg li jittfakkar illi hija biss il-qorti nazzjonali adita bil-kawża u li għandha tassumi r-responsabbiltà tad-deċiżjoni ġudizzjarja, li għandha tevalwa, fid-dawl ta' ċirkustanzi partikolari tal-kawża, kemm il-htieġa ta' deċiżjoni preliminari sabiex tkun f'pożizzjoni li tagħti s-sentenza tagħha kif ukoll ir-rilevanza tad-domandi li hija tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja. Konsegwentement, sakemm id-domandi magħmula jkun jirrigwardaw l-interpretazzjoni jew il-validità ta' regola tad-dritt tal-Unjoni, il-Qorti tal-Ġustizzja hija, bħala prinċipju, marbuta tagħti deċiżjoni (sentenza tas-16 ta' Ġunju 2015, *Gauweiler et*, C-62/14, EU:C:2015:400, punt 24).
- 18 Minn dan isegwi li d-domandi li jirrigwardaw id-dritt tal-Unjoni jibbenefikaw minn preżunzjoni ta' rilevanza. Ir-rifjut min-naħa tal-Qorti tal-Ġustizzja li tagħti deċiżjoni dwar domanda preliminari magħmula minn qorti nazzjonali huwa possibbli biss jekk ikun jidher b'mod ċar li l-interpretazzjoni jew l-evalwazzjoni tal-validità ta' regola tal-Unjoni mitluba ma għandha ebda relazzjoni mar-realtà jew mas-sugġett tat-tilwima fil-kawża prinċipali, meta l-problema tkun ta' natura ipotetika jew inkella meta l-Qorti tal-Ġustizzja ma jkollhiex il-punti ta' fatt u ta' liġi neċessarji sabiex tirrispondi b'mod utli għad-domandi li jkun sarulha (sentenza tas-16 ta' Ġunju 2015, *Gauweiler et*, C-62/14, EU:C:2015:400, punt 25).
- 19 Fir-rigward, l-ewwel nett, tan-natura reali tat-tilwima fil-kawża prinċipali, għandu jiġi osservat li, permezz tar-rikors tagħha, American Express titlob li l-qorti tar-rinviju tistharreġ il-legalità tal-"intenzjoni u/jew tal-obbligu" tal-awtorità nazzjonali li tapplika jew li timplimenta d-dispożizzjonijiet kontenzjużi. F'dan ir-rigward, mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li l-partijiet fil-kawża prinċipali ma jaqblux dwar il-fondatezza tar-rikors. Peress li l-qorti tar-rinviju għandha tiddeċiedi dwar dan in-nuqqas ta' qbil u peress li din tqis li hemm kontestazzjoni reali bejn il-partijiet fil-kawża prinċipali dwar l-interpretazzjoni u l-validità tad-dispożizzjonijiet ikkonċernati ta' din id-din id-direttiva, ma jidhirx b'mod manifest li t-tilwima fil-kawża prinċipali ma hijiex reali (ara, b'analogija, is-sentenzi tal-10 ta' Diċembru 2002, *British American Tobacco (Investments) u Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, punti 36 u 38, kif ukoll tal-4 ta' Mejju 2016, *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, punt 17).
- 20 Barra minn hekk, l-argumenti intizi sabiex tintwera n-natura artifiċjali tat-tilwima fil-kawża prinċipali u bbażati fuq il-fatt li ma jeżisti ebda att jew ommissjoni ta' amministrazzjoni nazzjonali li jista' jagħti lok għal rikors għall-istharriġ tal-legalità huma bbażati fuq kritika tal-ammissibbiltà tar-rikors inkwistjoni fil-kawża prinċipali u tal-evalwazzjoni tal-fatti magħmula mill-qorti tar-rinviju għall-applikazzjoni tal-kriterji stabbiliti mid-dritt nazzjonali. Issa, il-Qorti tal-Ġustizzja ma tista' la tikkontesta din l-evalwazzjoni, li taqa', fil-kuntest ta' din il-proċedura, taht il-kompetenza tal-qorti nazzjonali, u lanqas tivverifika jekk id-deċiżjoni tar-rinviju ttehditx skont ir-regoli nazzjonali ta' organizzazzjoni u ta' proċedura ġudizzjarja. Dawn l-argumenti għalhekk lanqas ma jistgħu jirribattu l-preżunzjoni ta' rilevanza invokata fil-punt 18 ta' din is-sentenza (ara, b'analogija, is-sentenza tas-16 ta' Ġunju 2015, *Gauweiler et*, C-62/14, EU:C:2015:400, punt 26).
- 21 It-tieni nett, f'dak li jikkonċerna l-argument li l-qorti tar-rinviju ma esponiet la l-fatti rilevanti u lanqas ir-raġunijiet li wassluha sabiex tistaqsi dwar l-interpretazzjoni u l-validità tad-dispożizzjonijiet inkwistjoni fil-kawża prinċipali, għandu jiġi osservat li, skont l-Artikolu 94(a) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, kull talba għal deċiżjoni preliminari għandha tinkludi "espożizzjoni fil-qosor tas-sugġett tal-kawża kif ukoll tal-fatti rilevanti, kif ġew ikkonstatati mill-qorti tar-rinviju jew, minn tal-inqas, espożizzjoni tal-informazzjoni fattwali li fuqha jkun bbażati d-domandi".
- 22 F'dan ir-rigward, huwa biżżejjed li s-sugġett tal-kwistjoni fil-kawża prinċipali kif ukoll il-konsegwenzi prinċipali għall-ordni ġuridiku tal-Unjoni jirriżultaw mit-talba għal deċiżjoni preliminari sabiex l-Istati Membri u persuni oħra interessati jkun jistgħu jipprezentaw osservazzjonijiet skont l-Artikolu 23 tal-Istatut tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea u jkun jistgħu jipparteċipaw b'mod effettiv fil-proċedura quddiem din tal-aħħar (ara s-sentenza tat-8 ta' Settembru 2009, *Liga Portuguesa de Futebol Profissional u Bwin International*, C-42/07, EU:C:2009:519, punt 41 u l-ġurisprudenza ċċitata).

- 23 F'dan il-każ, mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li Amex hija komposta esklużivament minn fornituri ta' servizzi ta' hlas li jappartjenu lil grupp, fis-sens tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366, u għalhekk tista' taqa' taħt l-esklużjoni prevista f'din id-dispożizzjoni. Issa, jirriżulta wkoll minn din id-deċiżjoni li Amex kkonkludiet numru ta' ftehimiet ta' co-branding u ta' provvista ta' servizzi fl-Unjoni li, suġġetti għad-domanda ta' interpretazzjoni magħmula mill-qorti tar-rinviju, jistgħu jcaħħduha mill-benefiċċju tal-imsemmija dispożizzjoni, f'liema każ tkun suġġetta għar-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess, previsti fl-Artikolu 35(1) ta' din id-direttiva.
- 24 Għalhekk, id-deċiżjoni tar-rinviju tesponi, b'mod qasir iżda preċiż, l-origini u n-natura tat-tilwima fil-kawża prinċipali, li hija tqis li r-riżultat tagħha jiddependi mill-interpretazzjoni u l-validità ta' dawn id-dispożizzjonijiet. Minn dan jirriżulta li l-qorti tar-rinviju ddefinixxiet b'mod suffiċjenti l-kuntest fattwali u ġuridiku li taqa' tahtu t-talba tagħha ta' interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni biex tippermetti lill-Qorti tal-Ġustizzja li tirrispondi b'mod utli għall-imsemmija talba (ara, b'analogija, is-sentenza tas-7 ta' Lulju 2016, *Genentech*, C-567/14, EU:C:2016:526, punt 27).
- 25 Fir-rigward, minn naħa, tal-kwistjoni dwar jekk il-qorti tar-rinviju esponietx b'mod suffiċjenti r-raġunijiet li wassluha sabiex tistaqsi dwar l-interpretazzjoni u l-validità tad-dispożizzjonijiet inkwistjoni fil-kawża prinċipali, effettivament mill-ispirtu ta' kooperazzjoni li għandu jiggwida l-funzjonament tar-rinviju għal domanda preliminari jirriżulta li huwa indispensabbli li l-qorti nazzjonali tesponi, fid-deċiżjoni tar-rinviju, ir-raġunijiet preċiżi li għalihom hija tikkunsidra li risposta għad-domandi tagħha dwar l-interpretazzjoni jew il-validità ta' ċerti dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni hija neċessarja għas-soluzzjoni tat-tilwima (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-4 ta' Mejju 2016, *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, punt 24 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 26 Għaldaqstant huwa importanti li l-qorti nazzjonali tindika b'mod partikolari r-raġunijiet preċiżi li wassluha sabiex tistaqsi dwar l-interpretazzjoni jew il-validità ta' ċerti dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni u tesponi l-motivi ta' invalidità li, konsegwentement, jidhrulha li jistgħu jintlaqgħu. Tali rekwiżit jirriżulta wkoll mill-Artikolu 94(c) tar-Regoli tal-Proċedura (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-4 ta' Mejju 2016, *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, punt 25 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 27 F'dan il-każ, fit-talba għal deċiżjoni preliminari, il-qorti tar-rinviju indikat, billi rriproduċiet parti mill-argumenti magħmula minn American Express u MasterCard Europe SA f'dan ir-rigward, li l-interpretazzjoni ta' ċerti dispożizzjonijiet tar-Regolament 2015/2366 hija incerta. Barra min hekk, hija tosserva li l-Qorti tal-Ġustizzja tista' tasal, skont l-interpretazzjoni li ser tagħti lil dawn id-dispożizzjonijiet, biex tiddeċiedi dwar il-motivi ta' invalidità invokati minn American Express.
- 28 Minn dan jirriżulta li l-qorti tar-rinviju tikkunsidra mhux biss li l-argumenti magħmula mill-partijiet fil-kawża prinċipali jqajmu kwistjoni ta' interpretazzjoni li r-risposta għaliha hija incerta, iżda wkoll li l-motivi ta' invalidità invokati minn American Express u riprodotti mid-deċiżjoni tar-rinviju jistgħu jintlaqgħu.
- 29 F'dak li jikkonċerna, it-tielet nett, l-argument li l-preżentazzjoni tar-rikors fil-kawża prinċipali, intiż għall-istħarriġ tal-legalità tal-“intenzjoni u/jew [tal-]obbligu” tal-awtorità nazzjonali li tapplika jew li timplimenta d-Direttiva 2015/2366, tikkostitwixxi mezz ta' kif tiġi evitata s-sistema ta' mezzi ta' rikors stabbilita mit-Trattat FUE f'ċirkustanzi bħal dawk inkwistjoni fil-kawża prinċipali, fejn l-ebda miżura ma giet mehuda minn din l-awtorità kontra Amex u fejn dik l-awtorità llimitat ruhha li ssostni li hija ma tikkontestax l-introduzzjoni tar-rikors fil-kawża prinċipali, għandu jifakkar li l-Qorti tal-Ġustizzja diġà ddikjarat ammissibbli diversi talbiet għal deċiżjoni preliminari dwar l-interpretazzjoni u/jew il-validità ta' atti ta' dritt sekondarju fformulati fil-kuntest ta' tali rikors intiż għall-istħarriġ tal-legalità, b'mod partikolari fil-kawża li wasslu għas-sentenza tal-10 ta' Diċembru 2002, *British American Tobacco (Investments) u Imperial Tobacco* (C-491/01, EU:C:2002:741), tat-3 ta' Ġunju 2008, *Intertanko et al* (C-308/06, EU:C:2008:312), tat-8 ta' Lulju 2010, *Afton Chemical* (C-343/09, EU:C:2010:419), tal-4 ta' Mejju 2016, *Pillbox 38* (C-477/14, EU:C:2016:324), kif ukoll tal-4 ta' Mejju 2016, *Philip Morris Brands et al* (C-547/14, EU:C:2016:325).

- 30 Barra minn hekk, il-possibbiltà għall-individwi li jinvokaw quddiem il-qorti nazzjonali l-invalidità ta' att tal-Unjoni ta' portata ġenerali ma hijiex suġġetta għall-kundizzjoni li l-imsemmi att diġà kien effettivament is-suġġett ta' mizuri ta' implementazzjoni adottati skont id-dritt nazzjonali. Huwa biżżejjed, f'dan ir-rigward, li l-qorti nazzjonali tkun adita b'tilwima reali li fiha tqum, b'mod incidentali, il-kwistjoni tal-validità ta' tali att. Din il-kundizzjoni hija bla dubju ta' xejn issodisfatta fil-kawża prinċipali, hekk kif jirriżulta mill-punti 14, 19, 20, 27 u 28 ta' din is-sentenza (ara, b'analogija, is-sentenzi tal-10 ta' Diċembru 2002, British American Tobacco (Investments) u Imperial Tobacco, C-491/01, EU:C:2002:741, punt 40; tas-16 ta' Ġunju 2015, Gauweiler *et*, C-62/14, EU:C:2015:400, punt 29; tal-4 ta' Mejju 2016, Pillbox 38, C-477/14, EU:C:2016:324, punt 19, kif ukoll tal-4 ta' Mejju 2016, Philip Morris Brands *et*, C-547/14, EU:C:2016:325, punt 35).
- 31 F'dawn iċ-ċirkustanzi, ma jidhirx li rikors bħal dak fil-kawża prinċipali huwa intiż li jkun mezz ta' kif tista' tiġi evitata s-sistema ta' rimedji ġudizzjarji stabbiliti mit-Trattat FUE.
- 32 Mill-kunsiderazzjonijiet kollha preċedenti jirriżulta li t-talba għal deċiżjoni preliminari hija ammissibbli.

Fuq l-ewwel domanda

- 33 Permezz tal-ewwel domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk il-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366 għandux jiġi interpretat fis-sens li skema ta' kards ta' h̄las ta' tliet partijiet li kkonkludiet ftehim ta' co-branding ma' sieheb ta' co-branding, li huwa nnifsu ma jipprovdi servizzi ta' h̄las fl-imsemmija skema f'dak li jirrigwarda l-prodotti ta' co-branding, jew li jagħmlu użu minn aġent għall-finijiet tal-provvista ta' servizzi ta' h̄las, hija mcaħhda mill-benefiċċju ta' din l-esklużjoni prevista f'din id-dispożizzjoni u, għaldaqstant, hija suġġetta għar-rekwiziti stabbiliti fl-Artikolu 35(1) ta' din id-direttiva.
- 34 Għandu l-ewwel nett jifakkar li, skont l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(1) tad-Direttiva 2015/2366, “[l]-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-regoli dwar l-aċċess ta' fornituri ta' servizz ta' pagament awtorizzati jew reġistrati li huma persuni ġuridiċi għal sistemi ta' pagament huma oġġettivi, nondiskriminatorji u proporzjonati u li huma ma jxekkklux l-aċċess aktar milli jkun meħtieġ għas-salvagwardja kontra riskji speċifiċi bħar-riskju ta' saldu, ir-riskju operazzjonali u r-riskju tan-negozju u għall-protezzjoni tal-istabbiltà finanzjarja u operazzjonali tas-sistema ta' pagament.” It-tieni subparagrafu tal-Artikolu 35(1) ta' din id-direttiva jistabbilixxi barra minn hekk ir-rekwiziti li s-sistemi ta' h̄las taht l-ebda ċirkustanza ma jistgħu jimponu fuq fornituri ta' servizzi ta' h̄las, fuq utenti ta' servizzi ta' h̄las jew fuq sistemi oħra ta' h̄las.
- 35 Fir-rigward tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366, dan jiddisponi li l-Artikolu 35(1) ta' dan ma japplikax għal “sistemi ta' pagament magħmulin esklużivament minn fornituri ta' servizzi ta' pagament li jappartjenu lil grupp”. Il-kunċett ta' “grupp” huwa ddefinit fil-punt 40 tal-Artikolu 4 ta' din id-direttiva bħala “grupp ta' imprizi li huma marbuta flimkien permezz ta' relazzjoni msemmija fl-Artikolu 22(1), (2) jew (7) tad-Direttiva [2013/34] jew imprizi kif iddefiniti fl-Artikoli 4, 5, 6 u 7 tar-Regolament ta' Delega [Nru 241/2014], li huma marbuta flimkien permezz ta' relazzjoni msemmija fl-Artikolu 10(1) jew fl-Artikolu 113(6) jew (7) tar-Regolament [...] Nru 575/2013”.
- 36 Hekk kif ġie mfakkar fil-punt 23 ta' din is-sentenza, huwa stabbilit li skema ta' kards ta' h̄las ta' tliet partijiet bħal Amex hija komposta esklużivament minn fornituri ta' servizzi ta' h̄las li jappartjenu lil grupp, fis-sens tal-punt preċedenti.

- 37 Minn dan jirriżulta li, bħala prinċipju, tali skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet ma hijiex suġġetta għar-reqwiziti fil-qasam tal-aċċess previsti fl-Artikolu 35(1) tad-Direttiva 2015/2366, sakemm din ma tkunx tinvolvi terz fl-operat tagħha b'tali mod li hija ma tistax tiġi iktar ikkunsidrata li hija komposta esklużivament minn fornituri ta' servizzi ta' hlas li jappartjenu lil grupp, fis-sens tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) ta' din id-direttiva.
- 38 F'dan il-każ, American Express issostni li l-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366 għandu jiġi interpretat fis-sens li s-sempliċi fatt li skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet li kkonkludiet ftehimiet ta' co-branding u ta' aġenzija ma għandux bħala effett li jissottomettih għar-reqwiziti fil-qasam tal-aċċess. Fil-fatt, fir-rigward tal-ftehimiet ta' co-branding li fil-kuntest tagħhom is-sieheb ta' co-branding ma jipprovdi ebda servizz ta' hlas, l-iskema tibqa' l-unika emittenti ta' kards u l-unika xerrejja ta' tranżazzjonijiet imwettqa permezz ta' dawn il-kards. Bl-istess mod, l-użu ta' aġent għall-provvista ta' servizzi ta' hlas ma jibdix l-identità tal-fornitur tas-servizzi ta' hlas fi skema ta' kards ta' hlas. Konsegwentement, huwa biss fil-każ fejn sistema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet tagħti liċenzja lil fornitur tas-servizzi ta' hlas supplimentari fi hdan din is-sistema li r-reqwiziti fil-qasam tal-aċċess ikunu applikabbli għal dik is-sistema.
- 39 Min-naħa l-oħra, MasterCard Europe ssostni li s-sempliċi fatt li skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet tuża sieheb ta' co-branding jew aġent għandu l-effett li jissuġġettaha għar-reqwiziti fil-qasam tal-aċċess, peress li, f'dan il-każ, din is-sistema ma tistax tibqa' titqies bħala li taqa' taht l-esklużjoni prevista fil-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366.
- 40 F'dan ir-rigward, għandu jtfakkar li, skont ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, għall-interpretazzjoni ta' dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni, ma għandhomx jiġu kkunsidrati biss kliemha iżda wkoll il-kuntest tagħha u l-għanijiet imfittxija mil-leġislazzjoni li minnha hija tagħmel parti (sentenza tal-21 ta' Settembru 2017, Il-Kummissjoni vs Il-Ġermanja, C-616/15, EU:C:2017:721, punt 43 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 41 Fl-ewwel lok, jirriżulta mill-formulazzjoni tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366 li l-partecipazzjoni, għall-istess sistema ta' hlas, ta' fornituri ta' servizzi ta' hlas li ma jappartjenux għall-istess grupp għandha bħala konsegwenza li ċċaħhad din is-sistema mill-benefiċċju ta' esklużjoni previst f'din id-dispożizzjoni u, għaldaqstant, li jiġi suġġett għar-reqwiziti fil-qasam tal-aċċess, stabbiliti fl-Artikolu 35(1) ta' din id-direttiva.
- 42 Jirriżulta mill-punt 11 tal-Artikolu 4 tad-Direttiva 2015/2366 li fornitur ta' servizzi ta' hlas huwa ddefinit bħala "korp imsemmi fl-Artikolu 1(1) [ta' din id-direttiva] jew persuna fiżika jew ġuridika li jibbenefikaw minn eżenzjoni skont l-Artikolu 32 jew 33 [ta' din]". L-imsemmi Artikolu 1(1) jiddistingwi sitt kategoriji ta' fornituri ta' servizzi ta' hlas, jiġifieri ċerti istituzzjonijiet ta' kreditu, l-istituzzjonijiet ta' flus elettronici fis-sens tal-punt 1 tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2009/110, l-istituzzjonijiet ta' kontijiet postali awtorizzati mid-dritt nazzjonali sabiex jipprovdu servizzi ta' hlas, l-istituzzjonijiet ta' hlas, il-BĊE u l-banek ċentrali nazzjonali meta ma jkunux qed jaġixxu bħala awtorità monetarja jew awtoritajiet pubbliċi oħra, kif ukoll l-Istati Membri jew l-awtoritajiet reġjonali jew lokali tagħhom meta ma jkunux qed jaġixxu fil-kapaċità tagħhom ta' awtoritajiet pubbliċi. Fir-rigward tal-Artikoli 32 u 33, dawn jinkludu eżenzjonijiet għall-persuni fiżiċi u ġuridici li jipprovdu ċerti servizzi ta' hlas.
- 43 F'dak li jirrigwarda l-kwistjoni dwar jekk sieheb ta' co-branding jew aġent jaqax taht il-kunċett ta' "fornitur ta' servizzi ta' hlas" kif imfakkar fil-punt preċedenti, huwa veru, l-ewwel nett, li fir-rigward tal-kelma "co-branding", dan ma huwiex iddefinit fid-Direttiva 2015/2366. Madankollu, mill-premessa 2 ta' din id-direttiva jirriżulta li l-eżami mill-ġdid taht il-kuntest ġuridiku tal-Unjoni dwar is-servizzi ta' hlas, li ta lok għall-adozzjoni ta' din id-direttiva, kien ikkompletat bir-Regolament 2015/751. Barra minn hekk, mill-premessa 6 ta' din l-istess direttiva jirriżulta li l-leġislatur tal-Unjoni ried li tiġi ggarantita applikazzjoni koerenti tal-kuntest leġislattiv dwar is-servizzi ta' hlas għewwa l-Unjoni kollha.

- 44 Issa, skont il-punt 32 tal-Artikolu 2 tar-Regolament 2015/751, co-branding huwa ddefinit bħala “l-inklużjoni ta’ mill-inqas marka waħda ta’ pagament u mill-inqas marka waħda mhux ta’ pagament fuq l-istess strument ta’ pagament permezz ta’ kard”. Il-kliem “marka ta’ pagament” huma ddefiniti kemm fil-punt 30 tal-Artikolu 2 ta’ dan ir-regolament kif ukoll fil-punt 47 tal-Artikolu 4 tad-Direttiva 2015/2366 bħala “kwalunkwe isem, terminu, sinjal, simbolu jew taħlita tagħhom, li kapaci tindika taħt liema skema ta’ pagament b’kard isiru t-tranzazzjonijiet ta’ pagament b’kard”.
- 45 It-tieni nett, fir-rigward tat-terminu “aġent”, dan huwa ddefinit fil-punt 38 tal-Artikolu 4 tad-Direttiva 2015/2366 bħala “persuna fizika jew ġuridika li taġixxi f’isem istituzzjoni ta’ pagament fil-forniment ta’ servizzi ta’ pagament”. Hekk kif jirriżulta mill-punt 42 ta’ din is-sentenza, l-istituzzjonijiet ta’ hlas huma waħda mis-sitt kategoriji ta’ fornituri ta’ servizzi ta’ hlas elenkati fl-Artikolu 1(1) ta’ din id-direttiva.
- 46 Għalhekk, ma jistax jiġi dedott mid-definizzjonijiet rilevanti tat-termini “co-branding” u “aġent” li sieheb ta’ co-branding jew aġent huwa neċessarjament fornitur ta’ servizzi ta’ hlas fis-sens tal-punt 11 tal-Artikolu 4 tad-Direttiva 2015/2366.
- 47 Għalhekk, għandu jiġi kkonstatat li ma jirriżultax espressament mill-kliem tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366 li l-fatt li sistema ta’ hlas magħmula esklużivament minn fornituri ta’ servizzi ta’ hlas li jappartjenu lil grupp li jagħmlu użu minn sieheb ta’ co-branding jew aġent għandu neċessarjament bħala konsegwenza li jcaħħad l-imsemmija sistema mill-benefiċċju tal-esklużjoni prevista f’din id-dispożizzjoni. Issa, kieku l-legiżlatur tal-Unjoni ried jirrestringi l-kamp ta’ applikazzjoni ta’ din id-dispożizzjoni, sabiex dan ikun il-każ, huwa seta’ jipprevedi dan espressament (ara, b’analogija, is-sentenza tad-19 ta’ Marzu 2009, Il-Kummissjoni vs L-Italja, C-275/07, EU:C:2009:169, punt 99).
- 48 Fit-tieni lok, fir-rigward tal-kuntest tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366, għandu jifakkar li l-Artikolu 35 ta’ din id-direttiva għandu bħala għan, hekk kif jirriżulta mill-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 1 tiegħu, li jirregola, b’mod partikolari, il-kundizzjonijiet ta’ aċċess għall-fornituri ta’ servizzi ta’ hlas awtorizzati jew irregistrati f’sistemi ta’ hlas. Issa, tali għan huwa rrikonċiljabbli mal-interpretazzjoni tal-imsemmi punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2), li jipprovdi li skema ta’ kards ta’ hlas ta’ tliet partijiet li tagħzel li tibda l-operat tagħha billi tinvolvi fornitur ta’ servizz ta’ hlas li ma huwiex parti mill-grupp hija sugġetta għar-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess stabbiliti fl-Artikolu 35(1) ta’ din id-direttiva.
- 49 Huwa ċertament minnu li l-premessa 52 tad-Direttiva 2015/2366 tipprevedi għal sistemi fejn fornitur uniku ta’ servizzi ta’ hlas jiżgura l-implementazzjoni u l-funzjonament ta’ “[...]sistemi [li] jinkludu skemi ta’ tliet partijiet, bħal skemi ta’ kards ta’ tliet partijiet, sal-punt li huma qatt ma joperaw bħala skemi de facto ta’ kards ta’ erba’ partijiet, pereżempju billi jserrhu fuq detenturi tal-liċenzja, aġenti jew shab kongunti tal-marka”.
- 50 Madankollu, kuntrarjament għal dak li ssostni MasterCard Europe, din il-premessa ma tistax tiġġustifika l-interpretazzjoni li tipprovdi li kwalunkwe kuntratt ta’ co-branding jew ta’ aġenzija konkluz minn skema ta’ hlas ta’ kards ta’ tliet partijiet għandu neċessarjament bħala konsegwenza li toħroġ din l-iskema mill-kamp ta’ applikazzjoni tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366.
- 51 F’dan ir-rigward, għandu jifakkar li premessa ta’ att ta’ dritt sekondarju tal-Unjoni, li tiċċara l-interpretazzjoni li għandha tingħata lil regola tad-dritt, ma tistax tikkostitwixxi, fiha innifisha, regola bħal din (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tat-13 ta’ Lulju 1989, Casa Fleischhandel, 215/88, EU:C:1989:331, punt 31).

- 52 Fi kwalunkwe każ, hekk kif issostni, essenzjalment, il-Kummissjoni, ma hemm xejn fil-premessa 52 tad-Direttiva 2015/2366, u lanqas fid-dispożizzjonijiet l-oħra ta' din id-direttiva, li jipprekludi li l-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) ta' din id-direttiva jiġi interpretat fis-sens li, fil-każ fejn skema ta' kards ta' hlas tagħmel użu minn sieheb ta' co-branding jew minn aġent, li huwa meħtieġ li s-sieheb ta' co-branding jew l-aġent ikun fornitur ta' servizzi ta' hlas jew li r-rwol tiegħu fi ħdan din l-iskema jista' jixxebbah mal-attività ta' tali fornitur, sabiex l-imsemmija skema ma tibqax titqies bħala esklużivament magħmula minn fornituri ta' servizzi ta' hlas li jappartjenu lil grupp, fis-sens ta' din l-aħħar dispożizzjoni.
- 53 Fil-fatt, għandu jiġi osservat, minn naħa, li l-premessa 52 ta' din id-direttiva tipprevedi, fl-ewwel sentenza tagħha, li d-dispożizzjonijiet dwar l-aċċess għas-sistemi ta' hlas ma għandhomx japplikaw għas-sistemi ta' hlas "mħaddma minn fornitur uniku ta' servizzi ta' pagament", u b'hekk tqajjem mistoqsijiet dwar in-numru ta' fornituri ta' servizzi ta' hlas involuti fit-tħaddim tas-sistema kkonċernata.
- 54 Min-naħa l-oħra, jekk mill-imsemmija premessa jirrizulta li skemi ta' kards li jinvolvu msieħba ta' co-branding jew aġenti jistgħu jiġu kkunsidrati li joperaw bħal skemi ta' kards ta' hlas li *de facto* jinvolvu erba' partijiet, għandu jittfakkar ukoll li skema ta' kards ta' hlas ta' erba' partijiet hija ddefinita fil-punt 17 tal-Artikolu 2 tar-Regolament 2015/751 bħala skema "li fiha l-pagamenti jsiru mill-kont ta' pagament ta' pagatur fil-kont ta' pagament ta' benefiċjarju permezz tal-intermedjazzjoni tal-iskema, emittent (min-naħa tal-pagatur) u akkwirent (min-naħa tal-benefiċjarju)".
- 55 Konsegwentement, u fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet esposti fil-punt 43 ta' din is-sentenza, skema ta' kards ta' hlas ta' erba' partijiet klassiku fis-sens tad-Direttiva 2015/2366 huwa kkaratterizzat mill-preżenza ta' fornituri differenti ta' servizzi ta' hlas, li jwettqu s-servizzi ta' "akkwirent" u "emittent" fil-kuntest ta' tranżazzjonijiet ta' hlas permezz ta' kard.
- 56 Għaldaqstant, għandu jiġi kkonstatat li, kif issostni l-Kummissjoni, l-eżempji, esposti fil-premessa 52 tad-Direttiva 2015/2366, ta' sitwazzjonijiet li fihom skemi ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet ikkonkludew ftehimiet ma' aġenti jew ma msieħba ta' co-branding, sempliċement juru kif dawn l-iskemi jistgħu jorganizzaw ir-relazzjonijiet operazzjonali tagħhom b'tali mod li jkunu jistgħu jaġixxu fil-prattika bħala skemi ta' kards ta' hlas ta' erba' partijiet għall-finijiet tal-applikazzjoni tar-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess previsti minn din id-direttiva.
- 57 Fit-tielet lok, għal dak li jikkonċerna l-għanijiet imfittxija mid-Direttiva 2015/2366, li minnhom jiffurmaw parti d-dispożizzjonijiet inkwistjoni fil-kawża prinċipali, għandu jittfakkar li, skont il-premessa 49 ta' din id-direttiva, "[h]uwa essenzjali għal kwalunkwe fornitur ta' servizzi ta' pagament li jkollu aċċess għas-servizzi ta' infrastrutturi tekniċi tas-sistemi ta' pagament", u li "[b]iex tkun żgurata l-ugwaljanza fi trattament fl-Unjoni kollha bħal dak bejn il-kategoriji differenti ta' fornituri awtorizzati ta' servizzi ta' pagament, skont it-termini tal-liċenzja tagħhom, huwa neċessarju li jiġu ċċarati r-regoli dwar l-aċċess għal sistemi ta' pagament".
- 58 Bl-istess mod, il-premessa 50 tad-Direttiva 2015/2366 tenfasizza li "[g]ħandu jkun hemm dispożizzjoni għat-trattament nondiskriminatorju ta' istituzzjonijiet ta' pagament u istituzzjonijiet tal-kreditu awtorizzati sabiex kwalunkwe fornitur ta' servizzi ta' pagament li jikkompeti fis-suq intern ikun jista' juża s-servizzi tal-infrastrutturi tekniċi ta' dawk is-sistemi ta' pagament bl-istess kundizzjonijiet". Din il-premessa żżid tgħid li "[h]uwa xieraq li jkun hemm dispożizzjoni għal trattament differenti għal fornituri ta' servizzi ta' pagament awtorizzati u għal dawk li jibbenefikaw minn eżenzjoni skont din id-Direttiva kif ukoll mill-eżenzjoni skont l-Artikolu 3 tad-Direttiva [2009/110], minhabba d-differenzi fil-qafas prudenzjali rispettiv tagħhom".

- 59 Fl-aħħar nett, il-premessa 52 tad-Direttiva 2015/2366 tistabbilixxi, b'mod partikolari, li, sabiex tiġi stimulata l-kompetizzjoni li s-sistemi magħluqin, bħall-iskemi ta' kards ta' ħlas ta' tliet partijiet li qatt ma jaħdmu bħala skemi ta' kards li jirrikjedu *de facto* erba' partijiet, jistgħu jipprovdu b'differenza mis-sistemi ta' ħlas stabbiliti tradizzjonali, ma jkunx xieraq li terzi jingħataw aċċess għal dawn is-sistemi ta' ħlas magħluqin għall-kont proprju.
- 60 Jirriżulta mill-kunsiderazzjonijiet esposti fil-punti 57 sa 59 ta' din is-sentenza li l-Artikolu 35 tad-Direttiva 2015/2366 għandu l-għan li jiżgura li, bħala principju, kull fornitur ta' servizzi ta' ħlas ikollu aċċess għas-servizzi ta' infrastruttura teknika tas-sistemi ta' ħlas sabiex tiġi żgurata, fl-Unjoni kollha, l-ugwaljanza fit-trattament ta' kategoriji differenti ta' fornituri ta' servizzi ta' ħlas. Fil-fatt, hekk kif jirriżulta wkoll minn dawn il-kunsiderazzjonijiet, il-leġiżlatur tal-Unjoni xtaq jiżgura li kwalunkwe fornitur ta' servizzi ta' ħlas jista' jagħmel użu minn tali servizzi bl-istess kundizzjonijiet sabiex tinzamm kompetizzjoni effettiva fis-swieġ tal-ħlas.
- 61 Madankollu, mill-istess kunsiderazzjonijiet jirriżulta, b'mod partikolari minn dawk esposti fil-punti 58 u 59 ta' din is-sentenza, li għalkemm, bħala principju, ir-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess, previsti fl-Artikolu 35(1) tad-Direttiva 2015/2366, għandhom jippermettu lil kwalunkwe fornitur ta' servizzi ta' ħlas li jkollu aċċess, taht il-kundizzjonijiet li huwa jistabbilixxi, għas-sistemi ta' ħlas, il-leġiżlatur tal-Unjoni kellu l-intenzjoni wkoll li jipprovdi trattament differenti bejn il-fornituri ta' servizzi ta' ħlas meta d-differenzi bejn dawn jiġġustifikawh.
- 62 B'mod iktar partikolari, fir-rigward tas-sistemi ta' ħlas ta' tliet partijiet magħluqin, jirriżulta mill-punt 59 ta' din is-sentenza li l-leġiżlatur tal-Unjoni qies li kien xieraq li jeżentahom mir-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess sabiex iżid il-kompetizzjoni bejn is-sistemi ta' ħlas. Madankollu, hekk kif jirriżulta, b'mod partikolari, mill-punti 54 sa 56 ta' din is-sentenza, meta skema ta' kards ta' ħlas ta' tliet partijiet tiddeċiedi li tiftaħ lilha nfisha, bl-involvement ta' fornitur ta' servizzi ta' ħlas estern għall-grupp, l-operat tagħha huwa komparabbli ma' skema ta' ħlas ta' erba' partijiet klassiku, b'tali mod li n-neċessità li tiġi stimulata l-kompetizzjoni li hija tohloq fis-suq ma għadhiex tiġġustifika li tiġi eżentata mir-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess.
- 63 Fil-fatt, jista' jkun diffiċli li jintlaħqu l-għanijiet tad-Direttiva 2015/2366, b'mod partikolari dak tal-Artikolu 35(1) ta' din tal-aħħar li jiżgura kundizzjonijiet ta' kompetizzjoni ugwali fil-provvista ta' servizzi ta' ħlas, jekk skema ta' kards ta' ħlas ta' tliet partijiet li tagħmel użu minn terz li għandu l-kwalità ta' fornitur ta' servizzi ta' ħlas, fis-sens tal-punt 11 tal-Artikolu 4 ta' din id-direttiva, jew ir-rwol ta' liema jista' jiġi assimilat ma' tali fornitur, ma kienx sugġett għar-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess tal-fornituri ta' servizzi ta' ħlas għal sistemi ta' ħlas, previsti fl-Artikolu 35(1) ta' din id-direttiva.
- 64 Konsegwentement, għandu jiġi kkonstatat li tali rekwiżiti huma applikabbli għal skema ta' kards ta' ħlas ta' tliet partijiet li kkonkludiet ftehim ta' co-branding, fis-sens tal-punt 32 tal-Artikolu 2 tar-Regolament 2015/751, meta s-sieheb ta' co-branding ikkonċernat huwa fornitur ta' servizzi ta' ħlas, fis-sens tal-punt 11 tal-Artikolu 4 tad-Direttiva 2015/2366, u dan minkejja li l-imsemmi sieheb ma jipprovdi huwa stess, fil-kuntest ta' dan il-ftehim, servizz ta' ħlas fir-rigward ta' prodotti ta' co-branding.
- 65 Bl-istess mod, meta skema ta' kards ta' ħlas ta' tliet partijiet ikkonkludiet ftehim ma' agent, fis-sens tal-punt 38 tal-Artikolu 4 tad-Direttiva 2015/2366, ir-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess huma neċessarjament applikabbli għal din l-iskema. Fil-fatt, peress li, hekk kif gie mfakkar fil-punt 45 ta' din is-sentenza, agent huwa ddefinit fil-punt 38 tal-Artikolu 4 ta' din id-direttiva bħala "persuna fizika jew ġuridika li tagħxi f'isem istituzzjoni ta' pagament fil-forniment ta' servizzi ta' pagament", u dan anki meta agent ma huwiex neċessarjament huwa stess fornitur ta' servizzi ta' ħlas, ir-rwol tiegħu għandu jiġi assimilat f'kull każ, fir-rigward tan-natura tiegħu, ma' dak ta' fornitur ta' servizzi ta' ħlas.

- 66 Din l-interpretazzjoni ma hijiex ikkontestata mill-argument imressaq minn MasterCard Europe, li s-sitwazzjonijiet li fihom skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet hija sugġetta għar-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess għandhom ikunu l-istess bħal dawk li taħthom tali sistema hija sugġetta għall-obbligi dwar it-tariffi tal-interkambju skont l-Artikolu 1(5) u l-punt 18 tal-Artikolu 2 tar-Regolament 2015/751, li l-portata u l-validità tiegħu kienu s-sugġett ta' domandi preliminari fil-kawża li wasslet għas-sentenza tal-lum, American Express (C-304/16).
- 67 F'dan ir-rigward, huwa suffiċjenti li jiġi nnotat, minn naħa, li l-ifformular kemm tal-Artikolu 1(5) kif ukoll tal-punt 18 tal-Artikolu 2 tar-Regolament 2015/751, li jirrigwardaw, b'mod partikolari, sitwazzjonijiet li fihom l-iskemi ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet għandhom jiġu kkunsidrati bħala skemi ta' kards ta' hlas ta' erba' partijiet għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-obbligi previsti minn dan ir-regolament, inklużi dawk li jikkonċernaw il-limiti tat-tariffi tal-interkambju, huma differenti, f'diversi aspetti, mill-ifformular tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366.
- 68 Min-naħa l-oħra, għalkemm huwa minnu li l-għanijiet taż-żewġ kategoriji ta' rekwiżiti li għalihom issir referenza fil-punt 66 ta' din is-sentenza jikkoincidu billi t-tnejn ifittxu, b'mod partikolari, li jiggarrantixxu ugwaljanza fit-trattament bejn il-kompetituri u kompetizzjoni effettiva fis-swieq tal-hlas, xorta jibqa' l-fatt li kemm in-natura ta' dawn iż-żewġ kategoriji ta' rekwiżiti kif ukoll l-att leġislativ li fih kull waħda minnhom jaqa' huma differenti.
- 69 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha preċedenti, ir-risposta għall-ewwel domanda għandha tkun li l-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366 għandu jiġi interpretat fis-sens li skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet li kkonkludiet ftehim ta' co-branding ma' sieheb ta' co-branding ma huwiex imcaħhad mill-benefiċċju tal-eskluzjoni prevista f'din id-dispożizzjoni u għaldaqstant ma huwiex sugġett għar-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 35(1) ta' din id-direttiva fil-każ fejn dan is-sieheb ta' co-branding ma jkunx fornitur ta' servizzi ta' hlas u ma jipprovdi servizzi ta' hlas f'din l-iskema f'dak li jirrigwarda l-prodotti ta' co-branding. Min-naħa l-oħra, skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet li tagħmel użu minn aġent għall-finijiet tal-provvista ta' servizzi ta' hlas hija mcaħhda mill-benefiċċju ta' din l-eskluzjoni u, għaldaqstant, hija sugġetta għar-rekwiżiti stabbiliti f'dan l-Artikolu 35(1).

Fuq it-tieni domanda

- 70 Permezz tat-tieni domanda preliminari tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 35 tad-Direttiva 2015/2366 huwiex invalidu peress li jipprevedi rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess applikabbli għal skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet li kkonkludiet ftehim ta' co-branding ma' sieheb ta' co-branding li, huwa stess, ma jipprovdi servizzi ta' hlas fl-imsemmija skema għal dak li jikkonċerna l-prodotti ta' co-branding, jew li jagħmel użu minn aġent għall-provvista ta' servizzi ta' hlas.
- 71 Għandu qabel kollox jiġi osservat li l-interpretazzjoni tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva 2015/2366, kif esposta fil-punt 69 ta' din is-sentenza, ma tikkorrispondix għalkollox, fir-rigward tal-kuntratti ta' co-branding, għal dik li fuq il-bażi tagħha l-qorti tar-rinviju qed tagħmel it-tieni domanda preliminari.
- 72 Għaldaqstant, fid-dawl tar-risposta mogħtija għall-ewwel domanda preliminari, hemm lok li tingħata risposta għat-tieni domanda biss sa fejn hija intiża li tiddetermina jekk l-Artikolu 35 tad-Direttiva 2015/2366 huwiex invalidu minhabba li r-rekwiżiti previsti fil-paragrafu 1 ta' dan l-artikolu huma applikabbli għal skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet li tagħmel użu minn aġent għall-finijiet tal-provvista ta' servizzi ta' hlas.

Fuq l-eżistenza ta' ksur tal-obbligu ta' motivazzjoni

- 73 Fir-rigward tal-obbligu ta' motivazzjoni, għandu jittfakkar li, skont ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, għalkemm il-motivazzjoni ta' att tal-Unjoni mehtieġa mill-Artikolu 296(2) TFUE għandha turi b'mod ċar u inekwivoku r-raġunament tal-awtur tal-att inkwistjoni b'mod li tippermetti lill-persuni kkonċernati jsiru jafu bil-ġustifikazzjonijiet tal-miżura meħuda u lill-Qorti tal-Ġustizzja teżercita l-istħarriġ tagħha, ma huwiex madankollu mehtieġ li hija tispeċifika l-punti ta' liġi u ta' fatt kollha rilevanti. L-osservanza tal-obbligu ta' motivazzjoni għandha, barra minn hekk, tiġi evalwata mhux biss fid-dawl tal-kliem tal-att, iżda wkoll tal-kuntest tiegħu kif ukoll tar-regoli ġuridiċi kollha li japplikaw fil-qasam ikkonċernat (sentenza tas-16 ta' Ġunju 2015, Gauweiler *et*, C-62/14, EU:C:2015:400, punt 70 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).
- 74 Barra minn hekk, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet diversi drabi li, jekk mill-att ta' portata ġenerali johroġ l-ghan essenzjali li jrid jintlaħaq mill-istituzzjoni, ikun eċċessiv li tkun mehtieġa motivazzjoni speċifika għall-ghażliet tekniċi differenti li jkunu saru (sentenza tat-3 ta' Marzu 2016, Spanja vs Il-Kummissjoni, C-26/15 P, mhux ippubblikata, EU:C:2016:132, punt 31 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 75 F'dan il-każ, il-premessi 49, 50 u 52 tad-Direttiva 2015/2366 juru b'mod ċar il-logika wara l-applikazzjoni tar-rekwiżiti previsti fl-Artikolu 35(1) ta' din id-direttiva għall-iskemi ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet li jagħmlu użu minn fornitur ta' servizzi ta' hlas estern għall-grupp fl-operat tal-iskema jew terz li r-rwol tiegħu jista' jiġi mqabbel ma' dak ta' fornitur. B'mod partikolari, hekk kif jirriżulta mill-punt 60 ta' din is-sentenza, dawn il-premessi jenfasizzaw li l-imsemmi Artikolu 35 huwa intiż, bħala prinċipju, sabiex jiggarantixxi li kull fornitur ta' servizzi ta' hlas jista' jkollu aċċess għas-servizzi ta' infrastruttura teknika tas-sistemi ta' hlas sabiex tiġi żgurata, fl-Unjoni kollha, l-ugwaljanza fit-trattament tal-kategoriji differenti ta' fornituri ta' servizzi ta' hlas u għalhekk tinżamm kompetizzjoni effettiva fi swieq tal-hlas.
- 76 Barra minn hekk, minn dawn l-istess premessi jirriżulta li għalkemm, bħala prinċipju, ir-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess għandhom jippermettu lil kwalunkwe fornitur ta' servizzi ta' hlas li jkollu aċċess, taht il-kundizzjonijiet iffissati mid-Direttiva 2015/2366, għas-servizzi ta' infrastrutturi tekniċi tas-sistemi ta' hlas, il-legiżlatur tal-Unjoni kellu l-intenzjoni jipprovdi wkoll trattament differenti bejn il-fornituri ta' servizzi ta' hlas meta d-differenzi bejn dawn tal-aħħar jiġġustifikawh. Għalhekk, għalkemm il-legiżlatur tal-Unjoni qies li kien xieraq li jeżenta skemi ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet magħluqin minn dawn ir-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess sabiex tiġi stimulata l-kompetizzjoni bejn sistemi ta' hlas, huwa min-naħa l-oħra kkunsidra li, fil-każ li skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet tiddeċiedi li tiftaħ, permezz tal-involvement ta' fornitur ta' servizzi ta' hlas estern għall-grupp jew terz, bħal agent, li r-rwol tiegħu jista' jiġi mqabbel ma' dak ta' tali fornitur, it-thaddim ta' din is-sistema joqrob lejn sistema ta' erba' partijiet klassiku, b'tali mod li n-neċessità li tiġi stimulata l-imsemmija kompetizzjoni ma għadhiex tiġġustifika li jkun eżenti minn dawn ir-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess.
- 77 Barra minn hekk, il-premessa 52 tad-Direttiva 2015/2366 tenfasizza d-differenzi li jeżistu bejn l-iskemi ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet magħluqin għall-kont proprju u s-sistemi ta' hlas stabbiliti tradizzjonali, differenzi li jispjegaw li l-applikazzjoni lill-iskemi ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet tar-rekwiżiti ta' aċċess huwa biss iġġustifikat fejn it-thaddim ta' dawn l-iskemi għandu bħala konsegwenza li jitnehhew mill-kamp ta' applikazzjoni tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) ta' din id-direttiva.
- 78 Minn dan isegwi li d-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2015/2366 li jirreferi għalihom il-punt 75 ta' din is-sentenza jesponu s-sitwazzjoni ġenerali li wasslet lil-legiżlatur tal-Unjoni sabiex jiddeċiedi li jissuġġetta lill-iskemi ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet li kkonkludew kuntratti ta' aġenzija għar-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess previsti fl-Artikolu 35(1) ta' din id-direttiva, kif ukoll l-ghanijiet ġenerali li din id-deċiżjoni tfittex li tilhaq, u għalhekk jippermettu kemm lill-persuni kkonċernati li jkunu jafu bil-ġustifikazzjonijiet tal-imsemmija deċiżjoni kif ukoll lill-Qorti tal-Ġustizzja li teżercita l-istħarriġ tagħha, konformement mal-ġurisprudenza mfakkra fil-punt 73 ta' din is-sentenza.

- 79 F'dawn iċ-ċirkustanzi, konformement mal-ġurisprudenza espota fil-punti 73 u 74 ta' din is-sentenza, il-leġiżlatur tal-Unjoni ma kienx obligat li jesponi fid-Direttiva 2015/2366, b'mod partikolari, ir-raġunijiet li għalihom, f'kull waħda mis-sitwazzjonijiet ikkonċernati, skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet għandha tkun sugġetta għar-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess.
- 80 Għaldaqstant, ma jistax jiġi kkunsidrat li d-Direttiva 2015/2366 hija vvizzjata b'nuqqas ta' motivazzjoni f'dan ir-rigward, ta' natura li jwassal għall-invalidità tal-Artikolu 35 tiegħu.

Fuq l-eżistenza ta' żball manifest ta' evalwazzjoni

- 81 Jirriżulta mid-deċiżjoni tar-rinviju li l-validità tal-Artikolu 35 tad-Direttiva 2015/2366 hija kkontestata fil-kawża prinċipali għar-raġuni li huwa vvizzjat bi żball manifest ta' evalwazzjoni, sa fejn ir-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess previsti fil-paragrafu 1 ta' dan l-artikolu għandhom japplikaw għal skemi ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet li kkonkludew ftehim ta' aġenzija, peress li l-leġiżlatur tal-Unjoni ma setax raġonevolment jadotta dispożizzjoni ta' tali portata.
- 82 Madankollu, mill-elementi mibgħuta lill-Qorti tal-Ġustizzja fil-kuntest ta' din il-proċedura ma jirriżultax li l-leġiżlatur tal-Unjoni, għal din ir-raġuni, invizzja bi żball manifest ta' evalwazzjoni l-Artikolu 35 tad-Direttiva 2015/2366.
- 83 B'mod partikolari, l-ebda element prodott lill-Qorti tal-Ġustizzja ma huwa ta' natura li juri li sar żball mil-leġiżlatur tal-Unjoni meta dan ikkunsidra li l-inkluzjoni ta' tali sistema fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 35(1) tad-Direttiva 2015/2366 għandha tghin sabiex ikun żgurat li jintlaħqu l-għanijiet imfakkra fil-punti 57 sa 63 ta' din is-sentenza.

Fuq l-eżistenza ta' ksur tal-prinċipju ta' proporzjonalità

- 84 Għandu jittfakkar li l-prinċipju ta' proporzjonalità jeżiġi, skont ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, li l-atti tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni għandhom ikunu adatti sabiex jintlaħqu l-għanijiet legittimi mfittxija mil-leġiżlazzjoni kkonċernata u ma għandhomx imorru lil hinn minn dak li huwa neċessarju sabiex dawn l-għanijiet jintlaħqu (sentenza tas-16 ta' Ġunju 2015, Gauweiler *et*, C-62/14, EU:C:2015:400, punt 67 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).
- 85 Fir-rigward tal-istharriġ ġudizzjarju tal-osservanza ta' dawn il-kundizzjonijiet, il-Qorti tal-Ġustizzja rrikonoxxiet li l-leġiżlatur tal-Unjoni, fil-kuntest tal-eżerċizzju tal-kompetenzi tiegħu, għandu setgħa diskrezzjonali wiesgħa fl-oqsma fejn l-azzjonijiet tiegħu jimplikaw għażliet ta' natura kemm politika, kemm ekonomika u kemm soċjali u li fih ikollu jwettaq evalwazzjonijiet kumplessi. Għalhekk, il-kwistjoni ma tirrigwardax li jsir magħruf jekk miżura deċiża f'tali qasam kinitx l-unika jew l-aħjar possibbli, peress li hija biss in-natura manifestament inadegwata tagħha fil-konfront tal-għan li l-istituzzjonijiet kompetenti jixtiequ jilhq, li tista' tolqot il-validità ta' miżura bħal din (sentenza tat-8 ta' Ġunju 2010, Vodafone *et*, C-58/08, EU:C:2010:321, punt 52 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).
- 86 F'dan il-każ, l-ebda element prodott lill-Qorti tal-Ġustizzja ma huwa ta' natura li juri li l-Artikolu 35 tad-Direttiva 2015/2366 ma huwiex xieraq sabiex jilhaq l-għanijiet legittimi mfittxija, kif espoti fil-punti 57 sa 62 ta' din is-sentenza.
- 87 Għall-kuntrarju, peress li, hekk kif jirriżulta mill-punti 63 u 65 ta' din is-sentenza, jista' jkun diffiċli li jintlaħqu l-għanijiet tad-Direttiva 2015/2366, b'mod partikolari dak tal-Artikolu 35 ta' din tal-aħħar li jikkonsisti fil-fatt li jiġi żgurati kundizzjonijiet ta' kompetizzjoni ugwali fil-provvista ta' servizzi ta' hlas, jekk skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet li tagħmel użu minn aġent ma kinitx sugġetta għar-rekwiżiti fil-qasam tal-aċċess, ma kienx manifestament inapproprjat, fir-rigward ta' dawn l-għanijiet, li tali skema wkoll tkun sugġetta għal dawn ir-rekwiżiti.

- 88 Mill-kunsiderazzjonijiet preċedenti kollha jirriżulta li l-eżami tat-tieni domanda ma żvela l-ebda element ta' natura li jaffettwa l-validità tal-Artikolu 35 tad-Direttiva 2015/2366.

Fuq l-ispejjeż

- 89 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jiġihallu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (L-Ewwel Awla) taqta' u tiddeċiedi:

- 1) Il-punt (b) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 35(2) tad-Direttiva (UE) 2015/2366 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2015 dwar is-servizzi ta' pagament fis-suq intern, li temenda d-Direttivi 2002/65/KE, 2009/110/KE u 2013/36/UE u r-Regolament (UE) Nru 1093/2010, u li tħassar id-Direttiva 2007/64/KE, għandu jiġi interpretat fis-sens li skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet li kkonkludiet ftehim ta' co-branding ma' sieheb ta' co-branding ma huwiex imċaħħad mill-benefiċċju tal-eskluzjoni prevista f'din id-dispożizzjoni u għaldaqstant ma huwiex suġġett għar-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 35(1) ta' din id-direttiva fil-każ fejn dan is-sieheb ta' co-branding ma jkunx fornitur ta' servizzi ta' hlas u ma jipprovdi servizzi ta' hlas f'din l-iskema f'dak li jirrigwarda l-prodotti ta' co-branding. Min-naħa l-oħra, skema ta' kards ta' hlas ta' tliet partijiet li tagħmel użu minn aġent għall-finijiet tal-provvista ta' servizzi ta' hlas hija mċaħħda mill-benefiċċju ta' din l-eskluzjoni u, għaldaqstant, hija suġġetta għar-rekwiżiti stabbiliti f'dan l-Artikolu 35(1).
- 2) L-eżami tat-tieni domanda preliminari ma żvela l-ebda element ta' natura li jaffettwa l-validità tal-Artikolu 35 tad-Direttiva 2015/2366.

Firem